

Додаток 3
до Порядку
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 9 жовтня 2020 р. № 942)

РЕЗУЛЬТАТИ
поточного/заключного моніторингу
проекту (програми) «Епідеміологічна та молекулярна характеристика *Francisella tularensis* (паличка туляремії) в країнах Чорноморського регіону (Грузія, Туреччина, Україна)»

Піврічний/річний/заключний (зазначити необхідне)	Заключний
Період звітування	29.09.2023 – 31.12.2025
1. Вихідні дані проекту (програми)	
Партнер з розвитку	Уряд США через Міністерство оборони США/Агентство зменшення загрози
Бенефіціар	Міністерство охорони здоров'я України
Реципієнт	Державна установа «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України»
Номер реєстраційної картки проекту	5584
2. Інформація про досягнення очікуваних результаті	
Узагальнені результати реалізації проекту (програми) в кількісних та/або якісних показниках	У межах реалізації проекту було виконано ключові заплановані заходи організаційного, навчального та дослідницького характеру. Проведено координаційну міжнародну зустріч у Стамбулі (27 березня 2025 року), за результатами якої було узгоджено та оновлено методологічні підходи до польових досліджень. Розроблено та затверджено протоколи й інструменти дослідження, отримано етичні схвалення національних та міжнародних інституцій (IACUC, OHRO), закуплено витратні матеріали та забезпечено логістичну підтримку польових робіт. У вересні 2025 року проведено три триденні тренінги з нагляду за туляремією в Одесі, Луцьку та Ужгороді, що сприяло підвищенню спроможності фахівців громадського здоров'я у сфері епідеміологічного нагляду, розслідування випадків та реагування на біологічні

	загрози. Також один фахівець ЦГЗ взяли участь у міжнародному тренінгу з біоінформатики у Стамбулі (1–5 вересня 2025 року), спрямованому на розвиток практичних навичок аналізу геномних і метагеномних даних. У межах польового компонента у 2025 році здійснено виїзди до трьох регіонів України (Одеська, Закарпатська та Волинська області) та зібрано 888 біологічних зразків, у тому числі органи 155 дрібних ссавців, 259 пулів іксових кліщів (2 013 особин) і 10 зразків крові. Усі зразки були досліджені у референс-лабораторії ЦГЗ МОЗ України; специфічної ДНК <i>Francisella tularensis</i> не виявлено. Водночас низка запланованих активностей (клінічний компонент, серопревалентні дослідження, відбір проб води, залучення консультантів, проведення міжнародних воркшопів та окремих тренінгів) не була реалізована через дострокове припинення фінансування та закриття проекту. Незважаючи на це, проєкт забезпечив суттєві якісні результати у вигляді підвищення кадрового потенціалу, удосконалення методологічної бази та накопичення унікальних польових і лабораторних даних.
Посилання на інтернет-ресурси, де розміщено інформацію про результати реалізації проєкту (програми) та інші матеріали або документи, розроблені в рамках проєкту (програми)	-
Загальна сума витрачених під час реалізації проєкту (програми) коштів міжнародної технічної допомоги на кінець звітного періоду (за наявності), у тому числі за категоріями:	4 373 549,37 грн (чотири мільйони триста сімдесят три тисячі п'ятсот сорок дев'ять гривень тридцять сім копійок) чи \$106 584,15 (сто шість тисяч п'ятсот вісімдесят чотири долари США п'ятнадцять центів)
послуги з організації тренінгів, навчання, опитування, інформаційні кампанії	870 519,40 грн (вісімсот сімдесят тисяч п'ятсот дев'ятнадцять гривень сорок копійок) чи \$21 038,95 (двадцять одна тисяча тридцять вісім доларів США дев'яносто п'ять центів)

консультаційні послуги	2 216 063,02 грн (два мільйони двісті шіснадцять тисяч шісдесят три гривні дві копійки) чи \$54 090,53 (п'ятдесят чотири тисячі дев'яносто доларів США п'ятдесят чотири центи)	
обладнання	958 558,52 грн (дев'ятсот п'ятдесят вісім тисяч п'ятьсот п'ятдесят вісім гривень п'ятдесят дві копійки) чи \$23 494,72 (двадцять три тисячі чотириста дев'яносто чотири долари США сімдесят два центи)	
будівельні, ремонтні роботи, технічний нагляд	0,00 грн (нуль гривень нуль копійок) чи \$0,00 (нуль доларів США нуль центів)	
адміністративні витрати виконавця	328 408,43 грн (триста двадцять вісім тисяч чотириста вісім гривень сорок три копійки) чи \$7 959,95 (сім тисяч дев'ятсот п'ятдесят дев'ять доларів США дев'яносто п'ять центів)	
3. Порівняння запланованих результатів проекту (програми) з досягнутими		
Кількісні та/або якісні критерії результативності проекту (програми)	Заплановані результати на кінець звітного періоду	Фактичні результати на кінець звітного періоду
1. Зустріч з партнерами	Стартова зустріч з партнерами	Виконано. Зустріч була проведена 27 березня 2025 року у Стамбулі.

2. Проведення тренінгів з питань туляремії для медичних працівників та ветеринарів	Тренінг для медичних працівників (ендемичні регіони) (онлайн) Фасилітатор з розробки навчальних матеріалів та фасилітації тренінгів для медичних працівників (ендемичні регіони) Тренінг для медичних працівників (ToT)	Не виконано. Тренінг був запланований весною 2026 року, але не може бути проведений у зв'язку з достроковим припиненням фінансування та закриття Проєкту. Не виконано. Фасилітатор не може бути найнятий у зв'язку з достроковим припиненням фінансування та закриття Проєкту . Виконано. Навчальні сесії з нагляду за туляремією були проведені для медичних працівників, співробітників Центрів контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України (ЦКПХ МОЗ України), Центру громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України (ЦГЗ МОЗ України) та філії Протичумного інституту імені Мечникова у такі терміни: • 8–10 вересня 2025 року — м. Одеса; • 16–18 вересня 2025 року — м. Луцьк; • 22–24 вересня 2025 року — м. Ужгород. Тренінги були спрямовані на підвищення спроможності фахівців громадського здоров'я щодо організації та проведення епідеміологічних розслідувань. Навчання було зосереджене на питаннях своєчасного виявлення та діагностики випадків туляремії, оцінки ризиків і впровадження ефективних протиепідемічних заходів в
---	--	---

	Фасилітатор для проведення тренінгу для медичних працівників (ToT).	осередках інфекції. Оцінка рівня знань учасників здійснювалася шляхом проведення вхідного та підсумкового тестування. Матеріали та методи навчання поєднували теоретичні лекції, інтерактивні обговорення та практичні вправи, що дозволило інтегрувати теоретичні знання з практичним досвідом учасників. Програма охоплювала епідеміологічну ситуацію з туляремії, клінічні та лабораторні аспекти, епізоотологічний аналіз, а також питання біобезпеки та біозахисту, з особливим акцентом на використання засобів індивідуального захисту та проведення оцінки ризиків для громадського здоров'я. Командою Проєкту було прийнято рішення не наймати фасилітатора, а проводити тренінги «своїми силами». То ж фахівці ЦГЗ фасилітували проведені тренінги.
3. Проведення тренінгів для персоналу лабораторій з молекулярних та серологічних досліджень	Тренінг для лабораторного персоналу у Грузії	Виконано. З 01.09.2025 по 05.09.2025 у Стамбулі, Туреччина відбувся тренінг з біоінформатики організований представниками Лос-Аламоської лабораторії. Навчання було присвячене метагеноміці, філогенетичному та мережевому аналізу, зосереджене на практичних заняттях, що охоплюють аналіз ізолятів, метагеномних даних та даних 16S, основи командного рядка та

		застосування біоінформаційних інструментів у дослідженні захворювань з використанням платформи EDGE.
4. Проведення тренінгів для персоналу проекту щодо процедур польових робіт та методології проведення дослідження серопоширеності	Тренінг для зоологів для проведення польових робіт	Не виконано. Проводилися перемовини з партнерами з Грузії щодо проведення таких тренінгів, однак враховуючи дострокове припинення фінансування та закриття Проекту даний тип тренінгу було неможливо провести.
5. Визначення та оцінка факторів ризику туляремії на територіях, де виявлено <i>F. tularensis</i> , дослідження «випадок-контроль»	Розробка Протоколу дослідження, форм для збору даних тощо. Отримання схвалення протоколу етичною комісією.	Виконано. Протокол та інструменти дослідження були розроблені. За результатами координаційної зустрічі, що відбулася в Стамбулі 27 березня 2025 року, було підтверджено, що партнерські команди з Грузії та Туреччини прийняли методологію, яка передбачає збір зразків тканин органів у дрібних ссавців, оскільки такий підхід значно підвищує точність виявлення <i>F. tularensis</i>. На відміну від цього, наша команда збирала зразки цільної крові у дрібних ссавців відповідно до початкової Технічної пропозиції. 28 квітня 2025 року етичне схвалення цієї переглянутої методології було надано національним Інституційним комітетом з догляду та використання тварин (IACUC) під номером схвалення 033/2025. Вся необхідна документація була згодом подана на розгляд до ACURO.

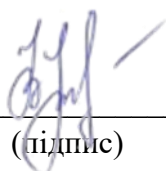
	Друк Протоколу, форм для збору даних, форм згоди тощо. Поїздки в регіони для збору даних (резидентом ІЕС) для реєстрації випадків	На жаль, ACURO не змогла надати схвалення на проведення польового компоненту, що передбачає відбір зразків дрібних ссавців, оскільки уряд США забороняє офіційні поїздки в Україну через триваючу війну, що перешкоджає персоналу ACURO перевіряти достовірність даних, отриманих в ході дослідження. Проте ми отримали схвалення від головного дослідника, тому команда етомологів продовжувала свою роботу над збором зразків. Виконано. Не виконано. Контрактування консультанта та поїздки у регіони були заплановані на 4 квартал 2025 року, однак дострокове припинення фінансування та закриття проєкту зашкодило виконанню цього завдання.
6. Провести перехресне дослідження для оцінки серопоширеності туляремії, а також виявлення асоційованих факторів ризику у вибраних зонах підвищеного ризику	Отримати схвалення на проведення серологічного дослідження від комісії з питань біоетики (IRB). Відбір зразків та збір даних.	Виконано. Протокол та інструменти дослідження були схвалені Етичною комісією Центру громадського здоров'я. Пакет документів отримав схвалення від OHRO. Не виконано. Перехресне серопревалентне дослідження було заплановано розпочинати з очені 2025 року. Було внесено в план закупівель закупівля послуг дослідницької компанії та тривав аналіз ринку та пошук пропозицій. Проте дострокове припинення фінансування та закриття проєкту не дало змоги реалізувати дану

	Проведення ІФА на відібраних зразках сироватки крові	активність проекту. Не виконано. Дана активність була запланована на 4 квартал 2025 року, проте дострокове припинення фінансування та закриття проекту не дало змоги реалізувати дану активність проекту.
7. Визначити наявність, ідентичність, поширеність та розповсюдження збудників <i>F. tularensis</i>	Закупівля витратних матеріалів для збору кліщів, комарів та мух. Польові виїзди для відбору проб довкілля до Волинської, Одеської та Закарпатської області.	Виконано. Витратні матеріали закуплені. Виконано. У межах польового компонента проекту впродовж 2025 року було здійснено виїзди до Одеської (березень, квітень, травень, вересень), Закарпатської (червень–серпень) та Волинської (вересень) областей. Метою виїздів був відбір іксодових кліщів, зразків крові та органів дрібних ссавців для лабораторного дослідження на наявність <i>Francisella tularensis</i> . Відбір проб води не проводився у зв'язку з достроковим завершенням проекту; його було заплановано на лютий–березень 2026 року з урахуванням відповідних кліматичних умов. Відбір зразків здійснювала польова група філії Протичумного інституту ім. Мечникова ЦГЗ МОЗ України. Кліщів збирали прапорцевим методом із подальшою ідентифікацією виду та статі, дрібних ссавців відловлювали живоловними пастками. Починаючи з червня 2025 року, відповідно до оновленого та затвердженого протоколу, проводився відбір органів

		(легені, печінка, селезінка, лімфатичні вузли) після гуманної евтаназії тварин. Усі зразки зберігалися в рідкому азоті та транспортувалися до референс-лабораторії ЦГЗ МОЗ України для молекулярного аналізу. За весь період реалізації польового компонента було зібрано та доставлено до лабораторії 888 зразків, зокрема органи 155 дрібних ссавців, 259 пулів іксодових кліщів (2 013 особин) та 10 зразків крові. Усі зразки були досліджені, специфічної ДНК <i>Francisella tularensis</i> не виявлено; результати досліджень були негативними.
	Пальне для польових виїздів.	Виконано. Бензин закуплено.
	Закупівля витратних матеріалів для відлову гризунів та збору зразків навколишнього середовища.	Виконано. Витратні матеріали закуплено.
	Закупівля витратних матеріалів та засобів індивідуального захисту для підготовки та тестування проб довкілля.	Не виконано. Було сформовано та подано до відділу закупівель перелік витратних матеріалів. Були розроблені технічні завдання для оголошення закупівель. Оголошення закупівель планувалось в кінці осені, так як польові виїзди по збору проб довкілля планувалося проводити у лютому-березні(відповідно до кліматичних умов), але дострокове припинення фінансування та закриття проекту не дало можливості виконати цю активність.

	Генетична характеристика позитивних зразків та нових ізольованих штамів(відправка позитивних зразків до Грузії для подальшого дослідження)	Активність не виконана у зв'язку з достроковим припиненням фінансування та закриття проєкту.
8. Оцінити ретроспективні випадки туляремії, використовуючи підхід «Єдине здоров'я»	Оцінити ретроспективні випадки туляремії, використовуючи підхід «Єдине здоров'я»	Не виконано, так як пошук та контракування консультанта національного рівня для оцінки ретроспективних випадків туляремії, використовуючи підхід «Єдине здоров'я» був запланований ближче до кінця дії проєкту, але у зв'язку з достроковим припиненням фінансування та закриття проєкту.
9. Провести семінар для представлення результатів відповідним міністерствам, регіональним постачальникам медичних послуг та DTRA	Провести семінар для представлення результатів відповідним міністерствам, регіональним постачальникам медичних послуг та DTRA	Не виконано. Участь у воркшопі, представлення результатів, друк звітності, тощо були передбачені у Грузії у кінці діяльності проєкту, але у зв'язку з достроковим припиненням фінансування та закриття проєкту дану активність не має можливості виконати.
4. Проблемні питання та/або пропозиції Основним викликом під час реалізації проєкту стало його дострокове завершення, що суттєво вплинуло на виконання клінічного та екологічного компонентів дослідження. Під час реалізації польового компонента виникали затримки із закупівлею витратних матеріалів, логістичні труднощі, пов'язані з триваючими воєнними діями, а також несприятливі та нетипові погодні умови, які впливали на графік відбору зразків.		

Керівник реципієнта

(підпис)

Володимир КУРПІТА
(ініціали та прізвище)

{Додаток 3 в редакції Постанов КМ № 623 від 04.07.2012, № 745 від 14.08.2019, № 942 від 09.10.2020}